

Politika

1815.gada 9.jūnijā Vīnes kongresā Luksemburgai tika piešķirts Lielhercogistes statuss. Neskatoties uz to, ka Luksemburgā par neatkarības iegūšanas gadu tiek uzskatīts 1835., kad tika noslēgts Londonas līgums, tas negarantēja politisko autonomiju līdz brīdim, kad 1839.gadā to sāka pārvaldīt Nīderlandes karalis Viljams I. 1867.gadā Luksemburgu atzina par neatkarīgu valsti. Pēc valsts konstitūcijas pieņemšanas 1868.gadā valsts kļuva par parlamentāri demokrātisku monarhiju. 1949.gadā Luksemburga iestājas Ziemeļatlantijas aliansē (NATO). Luksemburga ir viena no sešām ES valstīm, kas piedalījās Eiropas Ogļu un tērauda apvienības dibināšanā.

Luksemburga ir vienīgā lielhercogiste pasaulē. Luksemburgas valsts iekārta ir konstitucionāla monarhija. Valsts galva ir lielhercogs. Pašreizējais Lielhercogs ir Lielhercogs Henrijs (*Grand Duke Henri*). Valsti Lielhercogs nodod mantojumā savam troņmantniekam. Likumdošana varu īsteno vienpalātas parlamentārā sistēmā.

Izpildvara

Luksemburgas Konstitūcijā teikts, ka izpildvaru īsteno Lielhercogs vai Lielhercogiene un Ministru kabinets, kuras sastāvā ir premjerministrs un septiņi ministri. Lielhercogam ir tiesības anulēt pastāvošos normatīvos aktus un pieņemt jaunus. Pēc deputātu palātas vēlēšanām monarhs ieceļ premjerministru un vicepremierministru, kuri atbild par savu darbu deputātu palātai.

Likumdošanas vara

Likumdošanas varu Luksemburgas Lielhercogistē īsteno parlaments - Deputātu palāta (*Chambre vun Députéierten/Chambre des députés*), valdība un Valsts padome (*Conseil d'État*). Parlamentu veido 60 pārstāvji, kas proporcionālās vēlēšanās ievēlēti uz pieciem gadiem no četriem vairāku mandātu vēlēšanu apgabaliem. Valsts padome sastāv no 21 padomnieka, kurus pēc valdības, parlamenta vai Valsts padomes priekšlikuma ieceļ vai atbrīvo no amata Lielhercogs. Padomnieki sniedz Deputātu palātai konsultācijas par likumprojektiem. Padomnieki pārtrauc pildīt savus pienākumus pēc 15 gadus ilga darba vai sasniedzot 72 gadu vecumu.

Tiesu vara

Saskaņā ar Luksemburgas konstitūciju par tiesas varas īstenošanu valstī atbildīgas ir tiesas un tribunāli. Luksemburgā ir divas jurisdikcijas nozares: tiesas kārtība (mīrtiesas, apgabala tiesas un Augstākā justīciju tiesa) un administratīvā kārtība (Administratīvais tribunāls un Administratīvā tiesa). Konstitucionālā tiesa atrodas tiesu hierarhijas galvgalī. Augstākās tiesas (*Cour Supérieure de Justice*) tiesnešus Lielhercogs ieceļ uz mūžu. Tāda pati sistēma ir arī Administratīvajā tiesā (Administratīvajā tribunālā).